

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА “КАЛАШНИКОВ ПРОТИ УКРАЇНИ”

(Заява № 22709/02)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

11 грудня 2008 року

ОСТАТОЧНЕ
11/03/2009

Це рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції. Текст рішення можезазнати редакційної правки.

У справі «Калашников проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. Пеер Лоренцен (Peer Lorenzen), *Голова*,
п. Райт Маруст (Rait Maruste),
п. Karel Юнгвірт (Karel Jungwiert),
п. Володимир Буткевич (Volodymyr Butkevych),
пані Рената Ягер (Renate Jaeger),
п. Марк Віллігер (Mark Villiger),
пані Миряна Лазарова- Трайковська (Mirjana Lazarova Trajkovska), *судді*,
та пані Клаудія Вестердік (Claudia Westerdiek), *Секретар секції*,
після обговорення за зачиненими дверима 18 листопада 2008 року,
вносить таке рішення, що було прийняте в той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена за заявою (№ 22709/02), поданою проти України до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянином України п. Калашниковим Миколою Васильовичем (далі — заявник) 27 липня 2001 року.
2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — п. Ю. Зайцевим.
3. 11 вересня 2007 року Суд вирішив направити заяву Уряду. Відповідно до положень пункту 3 статті 29 Конвенції Суд вирішив розглядати питання щодо прийнятності та суті заяви одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився в 1948 році та проживає у місті Миколаєві, Україна.
5. Заявник є колишнім працівником ВАТ «Автобаза» (далі — підприємство), яке розташоване в місті Очакові Миколаївської області. З лютого 1999 року державна частка у статутному капіталі зазначеного підприємства відсутня.

A. Провадження за позовом до підприємства та виконання рішення від 3 квітня 2001 року

6. 13 травня 1998 року Очаківським міським судом Миколаївської області (далі — міський суд) було винесено рішення, яким було зобов'язано підприємство сплатити заявнику 3176 грн¹ заборгованості із заробітної плати. У невизначену дату 2002 року це рішення було виконано у повному обсязі.
7. У ході виконавчого провадження заявник звернувся в міський суд з позовом до відділу державної виконавчої служби Очаківського міського управління юстиції та до підприємства, вимагаючи відшкодування матеріальної шкоди, спричиненої йому тривалим невиконанням рішення від 13 травня 1998 року.
8. 3 квітня 2001 року міський суд зобов'язав ВАТ «Автобаза» сплатити заявнику 2283 грн² відшкодування втрат через інфляцію. Тим самим рішенням суд відхилив позов заявника до державної виконавчої служби як безпідставний. Це рішення набрало законної сили, та на його виконання до державної виконавчої служби був направлений виконавчий лист.

---

¹ Приблизно 1400 євро.

² Приблизно 478 євро.

9. 8 травня 2003 року відділом державної виконавчої служби Очаківського міського управління юстиції була винесена постанова про закінчення виконавчого провадження на підставі визнання підприємства банкрутом згідно з постановою господарського суду Миколаївської області від 17 грудня 2002 року.

10. Рішення від 3 квітня 2001 року залишається невиконаним.

В. Провадження за позовом до державної виконавчої служби та виконання рішення від 26 листопада 2002 року

11. Під час виконавчого провадження за рішенням від 3 квітня 2001 року у вересні 2001 року заявник подав позов у місцевий суд до відділу державної виконавчої служби Очаківського міського управління юстиції про відшкодування шкоди, завданої бездіяльністю державних виконавців у ході зазначеного виконавчого провадження.

12. 26 листопада 2002 року місцевий суд частково задовольнив позов заявника та зобов'язав відділ державної виконавчої служби сплатити заявнику 825 грн³ відшкодування моральної шкоди, заподіяної невиконанням рішення від 3 квітня 2001 року.

13. Постановою від 12 травня 2003 року відділ державної виконавчої служби Очаківського міського управління юстиції закінчив виконавче провадження через відсутність коштів на рахунках.

14. Рішення від 26 листопада 2002 року залишається невиконаним.

II. НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

15. Відповідне національне законодавство було викладено у рішенні «*Ромашов проти України*» (*Romashov v. Ukraine*, № 67534/01, пп. 16–18, від 27 липня 2004 року).

ЩОДО ПРАВА

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 ТА СТАТТІ 13 КОНВЕНЦІЇ

16. Заявник скаржився за пунктом 1 статті 6 та за статтею 13 Конвенції на невиконання державними органами рішень Очаківського міського суду від 3 квітня 2001 року та від 26 листопада 2002 року. Ці положення у відповідних частинах передбачають наступне:

Пункт 1 статті 6 Конвенції

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

Стаття 13 Конвенції

«Кожен, чий права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження».

A. Щодо прийнятності

1. *Невиконання рішення від 3 квітня 2001 року*

17. Уряд стверджував, що заявник не вичерпав всіх національних засобів юридичного захисту по своїй заяві, так як він ніколи не звертався з заявою про визнання його кредитором у справі про банкрутство підприємства-боржника. Також він зазначив, що з лютого 1999 року державна частка у статутному капіталі відсутня, отже, держава не може бути відповідальною за його борги.

---

³ Приблизно 123 євро.

18. Суд зауважує, що підприємство було приватизоване у 1999 році, тобто ще до того, як 3 квітня 2001 року було винесено рішення. Таким чином, відповідальність держави у даній справі поширюється не далі ніж на участь державних органів у виконавчому провадженні (див. «Шестаков проти Росії» (*Shestakov v. Russia*), № 48757/99, ухвала від 18 червня 2002 року).

19. Суд зазначив, що скарга заявника стосується двох різних періодів, зокрема періоду до 26 листопада 2002 року, тобто дати, коли Очаківський міський суд виніс рішення за скаргою заявника на бездіяльність відділу державної виконавчої служби відносно невиконання рішення від 3 квітня 2001 року, та період після 26 листопада 2002 року.

20. Стосовно періоду до 26 листопада 2002 року заявник не може вважатись «жертвою» порушення його прав, гарантованих пунктом 1 статті 6 Конвенції, оскільки факт бездіяльності відділу державної виконавчої служби було встановлено та заявнику було присуджено відповідне відшкодування. Той факт, що заявник не отримав присуджене йому відшкодування, є окремим питанням невиконання (див. «Тов. «Терем», Чететкін та Оліус проти України» (*Terem Ltd, Chechetkin and Olius v. Ukraine*), № 70297/01, п. 32, 18 жовтня 2005 року). Таким чином, відповідно до пп. 3 та 4 статті 35 Конвенції скарга має бути відхилена як несумісна *ratione personae*.

21. Що стосується періоду після 26 листопада 2002 року, заявник не вдався до оскарження в національних судах неналежного виконання рішення від 3 квітня 2001 року державною виконавчою службою та, таким чином, не використав усі національні засоби юридичного захисту, передбачені національним законодавством (див. вищезазначене «Головін проти України» (*Golovin v. Ukraine*), п. 26, та «Дзізін проти України» (*Dzizin v. Ukraine*) (рішення), № 1086/02, ухвала від 24 червня 2003 року).

22. У світлі вищенаведеного Суд доходить висновку, що скарга заявника за статтею 13 Конвенції має бути відхилена як очевидно необґрунтована.

2. Невиконання рішення від 26 листопада 2002 року

23. Уряд доводив, що заявник не вичерпав всі доступні національні засоби юридичного захисту, оскільки він не оскаржив до національних судів дії виконавчої служби.

24. Заявник не погодився.

25. Суд зауважує, що він вже відхилив подібні твердження Уряду у справах, в яких невиконання рішень, винесених проти державних органів, було зумовлене не тим, що державні виконавці виконували свої обов'язки неналежним чином, а тим, що державою не було вжито відповідних бюджетних та законодавчих заходів (див., наприклад, «Войтенко проти України» (*Voytenko v. Ukraine*), № 18966/02, пп. 30–31, 29 червня 2004 року).

26. Суд не бачить жодних підстав дійти іншого висновку у даній справі. Таким чином, скарга заявника має бути визнана прийнятною.

В. Щодо суті

27. У своїх зауваженнях стосовно суті скарг заявника Уряд стверджував, що не було порушення пункту 1 статті 6 та статті 13 Конвенції.

28. Заявник не погодився.

29. Суд зазначає, що рішення Очаківського міського суду від 26 листопада 2002 року залишається невиконаним більше ніж п'ять років та сім місяців.

30. Суд повторює, що він вже встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, подібних до цієї (див., наприклад, «Войтенко проти України» (*Voytenko V. Ukraine*), № 18966/02, пп. 39–43, 29 червня 2004 року, та «Головін проти України» (*Golovin v. Ukraine*), зазначену вище, п. 35).

31. Дослідивши всі надані матеріали, Суд зазначає, що Уряд не навів жодного факту чи переконливого аргументу, здатного переконати Суд дійти іншого висновку у цій справі.

Беручи до уваги практику Суду з цього приводу, Суд зазначає, що, не виконуючи рішення, винесене на користь заявника, більше ніж п'ять років та сім місяців, державні органи суттєво позбавили положення пункту 1 статті 6 Конвенції своєї корисної дії. Таким чином, мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

32. Суд не вбачає за необхідне за таких обставин розглядати дану скаргу за статтею 13 Конвенції (див. «Деркач та Палек проти України» (*Derkach and Palek v. Ukraine*), № 34297/02 та 39574/02, п. 42, 21 грудня 2004 року).

II. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

33. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції та протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

A. Шкода

34. Заявник вимагав 758 євро відшкодування матеріальної шкоди. Також заявник вимагав 1800 євро відшкодування моральної шкоди.

35. Уряд вважає ці вимоги необґрунтованими та надмірними.

36. Оскільки рішення від 26 листопада 2002 року не виконане, Суд зазначає, що повним та остаточним задоволенням вимоги заявника щодо відшкодування матеріальної шкоди буде виплата заборгованості за рішенням, яка йому досі належить.

37. Щодо вимоги заявника стосовно моральної шкоди Суд, здійснюючи оцінку на засадах справедливості, як передбачає стаття 41 Конвенції, присуджує заявнику 900 євро відшкодування моральної шкоди.

B. Судові витрати

38. Заявник не висунув жодних вимог з цього приводу. Суд, таким чином, нічого не при_суджує.

C. Пеня

39. Суд вважає за доцільне обраховувати пеню на підставі граничної позичкової ставки Євро_пейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу заявника за пунктом 1 статті 6 та за статтею 13 Конвенції стосовно невиконання рішення від 26 листопада 2002 року прийнятною, а решту заяви — непринятною.

2. *Постановляє*, що в цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

3. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати скаргу заявника за статтею 13 Конвенції.

4. *Постановляє*, що:

(а) протягом трьохмісяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявнику заборгованість, яка досі йому належить за рішенням від 26 листопада 2002 року, а також 900 (дев'ятсот) євро відшкодування моральної шкоди плюс будь-який податок, який може бути стягнуто з цієї суми. Ця сума має бути конвертована у національну валюту держави-відповідача на день здійснення платежу;

(б) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на вищезазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової

ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсоткових пункти.

5. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою і повідомлено у письмовій формі 11 грудня 2008 року згідно з пунктами 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

К. ВЕСТЕРДІК (C. Westerdiek)
Секретар

П. ЛОРЕНЦЕН (P. Lorenzen)
Голова